

387 J. V. SNELLMAN – F. C. RONEBERG 9.V 1877
SLSA, Borgåsamlingen

Goda Vän Fredrique.

Hvad är att säga? Menniskan måste böja sig under, hvad som är allmänt menskligt öde.

Väl vet jag, att Du framför de flesta qvinnor finner tröst i att hafva varit sådan mans lefnadsglädje. Men hvad hjälper detta, när hjertats band brista? Tacka dock Gud, att Han icke blef lemnad ensam. Jag vet Du gör det och har lindring i medvetandet, att Du bär äfven denna skilsmessans smärta, för Honom.

10

Jag beder Dig vara försäkrad om, att jag såsom en varm vän deltager både i Din sorg och Din tillfredsställelse, att Du fick vårda Runeberg till slutet. Det var för honom en ovärderlig Guds gåfva.

Just nu lades på mig det tunga uppdraget att vid grafven tala på Ständernas vägnar. Jag säger »lades», ehuru villigt jag mottog det. Ty vid Runebergs graf talar jag gerna och af fullt hjerta, då nu engång ödets gång varit denna. Men på Ständernas, d. ä. på Finska folkets vägnar, det är kusligt,

20

Dervid fick jag dock höra, att äfven Du, goda Vän, tänkt på mig. Tack, tack! Gud välsigne Dig för denna hågkomst.

Tänk dock ej, att dessa rader komma endast af denna anledning. Till begrafningen skulle jag kommit i hvarje händelse och derförinnan skrifvit. Men jag har de sista dagarne varit litet skral. Först i dag bättre.

Bråka nu icke till ohelsa. Ungdom finnes ju nog att komendera.

Tröst ger endast tiden, som förbyter sår till ärr.

Din tillgifne

J. V. S:n

H:frs d. 9/5 77.

30

388 J. V. SNELLMAN – A. F. BORENIUS 10.V 1877
HUB, SLS 381

Åtagandet gör mig mycket bekymmer.

Haf godheten åt middag hos mig, om intet större till Onsdag. Men kom då tidigare 1 à 2, för att hjälpa mig.

Låt emellertid med budet veta: om talet hålles i kyrkan eller vid grafven? Vidare: Om flera tal förekomma.

40

Vän

J. V. S:n

d. 10 Maj.

389 J. V. SNELLMAN – G. Z. YRJÖ-KOSKINEN
16.V 1877
RA, Y. S. Yrjö-Koskinens samling

50

K(äre) B(ror)

Åkerblom är bekymrad för sin Värnepligt. Han fruktar för att endera af er båda blir reservant i fråga om Reserven; och det anser han med

rätta för en olycka.

Helst skulle jag väl sett 2 års Aktiv, 3 års Reserv. Men litet betänksam har jag blifvit för sådant manskaps stora ungdom. Ty full kraft att uthärda finnes föga nog under 25 år.

Men då ingen utsigt torde finnas att slippa med mindre än 3 års Aktiv, bör såvidt möjligt tillses, att alla gå ut med ungefär denna öfning. De minst öfvade lida orätt, både på marsch och i strid. *Alltid* skall Reservten vara en årsklass större, än Aktiv.

10 Hvarföre? Jo vid mobilisering har sista årsklass mindre än ett års öfning. Bland den finnes alltid krämpor, ovana att sköta sig. Äfven i öfriga klasser en del klena individer. Dertill skraddare och skomakare m. m., som allt efter urval måste lemnas kvar. På de tre Reservårsklasserna har en del smulats bortt. En fjerde måste derföre i behof kunna tillgripas. Men de utmarscherande taga med sig alla underofficerare och korpraler. Nya kunna fås endast ur fjerde Reservårsklassen, dertill soldatkader – allt behöfligt, för att i depoten fortsätta de kvarlemnades påbörjade öfning och än mera Ersättningsreservens (de Outlottades), som efterhand måste indragas. Ersättning utskickas sedan, åter efter urval, det bästa som kan umbäras i depoten. Kanske enskilda af 4:de
20 Reservårsklass få gå ut som ersättning, kanske icke. Det beror af åtgången *i början*. Behöfves starkare ersättning först längre fram kan väl mindre (än 3 år) öfvadt utsändas till större antal.

Öfningen för alla, som gå ut, få vi icke släppa. Gud bevare dens son, som icke är mästarare att gå och krypa, att stå och ligga i regn och köld, att vårda sin kropp och sin föda – och hålla sig munter och kry. Febern tar honom, och en strunt blesyr kan slå ihjel honom.

Jag hoppas: med 3-år kunna vi uppvisa *non plus ultra*; och man skall då genom permittering minska bördan. Men *non plus ultra* måste Ni för edra barns skuld önska hafva dem. Dugliga officerare äro härvid hufvudsak. De böra derföre väl betalas. Komponera nu för all del. Det
30 är väl, att vi fått Åkerblom drifven till den punkt, der han står. Vigtigt, att hafva hans votum med.

Vän
J. V.S:n

d. 16/5 77

40 **390** J. L. HEIBERG – J. V. SNELLMAN 15.VI 1877
HUB, JVS handskriftsamling

H<er>r Senator Snellmann

Jeg kan ikke modstaa Fristelsen til at bringe mig i Deres Erindring, nu, da min mangeaarige Ven, Geheim-Etatsraad Krieger, min og mine Børns ædle Beskytter besøger Finland. Af min Erindring er aldrig hiin aften i Brogaden paa Christianshavn veget, hvor vi havde to udmarkede Gjæster, hvis fremtidige Liv jeg har fulgt med den største Interesse. I disse Dage har De paany gjæstet mig vid, Dres herlige Tale
50 over den udødlige Runeberg. Jeg har fældet velgjørende Taarer over Deres varme Ord, og De veed visst, at Taarerne i ældre Aar ikke flyde saa let, som i de yngre.